

РЕЦЕНЗИЯ

От: проф. д-р Антоанета Георгиева Василева,
Катедра „МИО и бизнес“,
Факултет „Международна икономика и политика“,
Университет за национално и световно стопанство
Професионално направление „Икономика“, Научна специалност:
„Световно стопанство и международни икономически отношения“

Относно: конкурс за **професор** по професионално направление
„Икономика“ (бизнес проекти и инвестиции в
предприемачеството и иновациите) към Центъра по
икономически и управленски науки (ЦИУН) на Бургаски
свободен университет (БСУ).

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на Центъра по икономически и управленски науки на Бургаския свободен университет, съгласно Решение на АС № 3/ 29.06.2013. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № ЛС-144/20.09.2013г. на Ректора на БСУ. Представям рецензия за единствения кандидат в конкурса- доц. д-р Милен Балтов.

2. Информация за кандидата в конкурса

Милен Балтов е роден на 18.07.1969 г. в гр. Сливен Завършил е специалност „Икономика и управление на индустрията“, ОКС „магистър“ в УНСС, през 1994 г. Притежава докторска степен по „Икономика и управление на отраслите“ от 2001 г., като е защитил дисертация на тема: „Управленско консултиране за малки и средни предприятия“. От 2009 г. е доцент по „Икономика и управление на малките и средни предприятия“ в БСУ.

Доц. д-р Милен Балтов има многобройни специализации в областта на консултантската дейност, управлението на структурни фондове, развитието на дребния бизнес и предприемачеството, межкултурния мениджмънт и др. в страната и чужбина. Забележително е участието му в национални и международни проекти. Той участва в 57 проекта с възложители международни и национални институции, като в 11 от тях е ръководител на проекта. Един от положителните ефекти е, че той успешно съчетава практическия опит, който натрупва при управлението на проекти с научноизследователската и преподавателската си дейност.

От 2010 г. доц. д-р Милен Балтов работи като Зам. ректор по УД, Зам. декан по НИД на ЦИУН и ръководи цялостната дейност на програмно направление „Бизнес администрация“.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност

В качеството на **университетски преподавател** доц. д-р Милен Балтов показва много добро развитие, което се изразява в:

- ориентация към актуални и значими тематични направления на преподаване – Бизнес планиране, Управление на иновации и

инвестиции, Управление на проекти и Международни аспекти на развитие на човешките ресурси.

При това, преподавателската дейност на доц. д-р Милен Балтов е както пред бакалаври, така и пред магистри;

- резултатите от развитието на учебно-преподавателската дейност на доц. д-р Милен Балтов доказват ефективността на тясната връзка и зависимост между научноизследователската, преподавателска и консултантската дейност, което в наши дни добавя стойност към обучението и е с нарастващо значение за индивидуалния принос в образованието;
- внимание заслужават и практическите аспекти на изследователската дейност на кандидата, като се отчитат публикуваните резултати от проекти, които свидетелстват за задълбочения подход при участието в проекти и способността за работа в екип;
- преподавателският опит (вкл. аудиторна заетост) и академичната компетентност на кандидата показват висока степен на подготвеност за заемане на академичната длъжност „професор“.

4. Обща характеристика на представените научни

трудовете/публикации

4.1 Основни направления в изследователската дейност на кандидата

Запознаването с **творческата биография** на доц. д-р Милен Балтов красноречиво показва концентрация на изследователската дейност в добре структурирано направление, а именно- управлението на проекти и инвестициите в предприемачеството и иновациите. Научната продукция на кандидата по конкурса впечатлява с постигнатата целенасоченост и

аналитичност на третираните въпроси, приоритетно свързани с посочената по-горе проблематика. За целите на конкурса той представя *1 хабилитационен труд (на бълг. ез.), 5 учебника (4 на бълг. и 1 на англ. ез.), 4 студии (1 на бълг. и 3 на англ. ез.), 4 статии (на англ. ез.) и 14 научни доклада (6 на бълг. и 8 на англ. ез.)*.

- *приведената в предшестващите редове информация говори в полза на кандидата не само като количествен показател, но и с прецизното разграничение на собствения принос в представените трудове за участие в конкурса. Нещо повече - налице е една високо положителна характеристика: умения за изследователска дейност самостоятелно и в екип. Научните трудове на доц. д-р Милен Балтов се характеризират с целенасоченост, последователност и аналитичност на третираните въпроси и ясно изразена връзка между публикациите и тематичните направления на преподаваните от него дисциплини.*

4.2 Обобщение на основните научни и научно-приложими резултати

Между основните научни и научно-приложими резултати на доц. д-р Милен Балтов в представените трудове (монографии, учебници) като примери могат да се посочат:

- добра концентрация върху значими и актуални аспекти на развитието на управлението на проекти (мега-инвестиционни проекти, проекти за трансфер на технологии и иновации; проекти, изградени на принципа на ПЧП и др.);

- обоснована е връзката и зависимостта на българските възможности, цели, интереси и конкурентоспособност от разглежданите процеси и

регионална политика на ЕК;

- изследван е важен аспект на съвременните международни икономически отношения и значението му за България –управлението на човешки ресурси в международен контекст;

- съществено внимание е обърнато на бизнес планирането в предприемачеството като инструмент за привличане на инвеститори и клиенти. Практико-приложен ефект имат препоръките в тази насока за представителите на българския бизнес при международно финансиране на проекти;

- особена научна стойност имат опитите на автора да анализира същността, мястото и ролята на управлението на публични проекти с акцент върху инструментите на ЕС за финансово подпомагане на България и оценката на административния капацитет за тяхното управление;

4.3 Кратка оценка на монографията като самостоятелен обект на рецензиране

Безспорно положителна оценка заслужава монографията „Бизнес проекти и инвестиции в предприемачеството и иновациите“ в общ обем 520 стр., която показва концентрация на изследователска тема изцяло по темата на конкурса. В нея се отделя внимание на:

- програмирането и стимулирането на иновациите;
- иновационната среда и формите на международни бизнес операции, свързани с трансфер на технологии и ноу-хау;
- технологичния цикъл на инвестиционните проекти;
- източниците на финансиране на инвестиционните проекти;
- индустриалните зони и бизнес инкубаторите като част от

- инфраструктурата за развитие на бизнеса;
- финансирането на малки и средни предприятия (МСП) с цел подобряване на тяхната конкурентоспособност;
  - инвестициите в алтернативни форми на предприемаческа дейност;
  - връзката на проектирането с програмирането и капацитета на институционално ниво.

Монографията има характер на оригинално изследване, базирано на опита на кандидата. Тя показва способността на доц. д-р Милен Балтов да прилага съвременни модели на икономически анализ чрез обобщаване на теоретични и емпирични резултати, а също така да използва казусен метод, за да защити идеите си. Широкият изследователски кръгзор на кандидата обхваща и проблеми, които далеч надхвърлят общоприетия концептуален модел на инвестиционните проекти с възможности за иновации като законодателна рамка на иновациите, анализ на инвестиции в проекти от типа ПЧП, използване на финансови инструменти като JESSICA, JASPERS и JEREMIE, проекти със социална насоченост и др. Внимателният преглед на монографията дава основание да се обобщи, че в нея има полезни за теорията и практиката знания.

Заедно с това могат да се отправят някои бележки, които биха били от полза за бъдещите изследвания на автора. На много места се забелязва изброяване на термини или описания, но не стават ясни логическите критерии за тяхното включване. Например в гл. 2 се третира лицензионни съглашения, патентни споразумения, проекти „до ключ“, смесени предприятия, субконтракти, промишлено коопериране, франчайзинг, компенсационни договори, консултантски сделки, сливания и придобивания и др. Те се разглеждат като „търговски форми на

технологичен трансфер“. Не е ясно по какви критерии те се описват като търговски форми, след като в специализираната литература същите са изведени като комплексни сделки или капиталови и некапиталови форми на международна бизнес дейност и включват връзки не само от търговски, но от научно-изследователски, маркетингов, инвестиционен, производствен и др. характер. Освен това, авторът често борава и с примери на проекти от типа ПЧП, които не са типичният практически пример за инвестиционни проекти. Те притежават специфики и субективизират компромиса между интересите на държавата, частните инвеститори и финансовите институции. В техните взаимовръзки рефлектират не само количествено измерими показатели, директни и индиректни ползи, а се преплита една сложна система от отношения, която се подчинява на цели и от друг характер.

Освен това, за по-добро структуриране на работата е препоръчително част от таблиците с показатели по проектите, а така също и казусите да се изнесат в приложение към основната част на изложението.

5. Оценка на научните и научно-приложни приноси в трудовете на кандидата

Доц. д-р Милен Балтов е представил справка с приносите в трудовете си за целите на участието в конкурса за професор - запознаването със справката позволява да ги приемем и оценим като действителни и значими. Едно сравнение между тематичните направления на преподаваните учебни дисциплини и публикациите на кандидата по конкурса показва ясно изразена връзка между тях, което е безспорна заслуга на доц. д-р Милен Балтов за богатото информационно осигуряване на учебния процес;

- Приносен момент в **монографията** на доц. д-р Милен Балтов има обогатената теория, свързана със задълбоченото изследване на иновационната политика на МСП, страновия ѝ разрез, стимулите и бариерите за развитието на МСП, регионалните аспекти на инвестиционната им дейност, финансирането на тяхната конкурентоспособност, формирането на бизнес кълстери, проекта за Закон на иновациите, формите на бизнес дейност, които съдържат иновационен потенциал и др.;
- Приносен характер има интерпретацията на инвестиционни проекти с различни източници на външно финансиране, вкл. чрез европейски фондове, а така също анализа им;
- Новост в теорията е творческото осмисляне на инвестициите в алтернативни форми на поощряване на предприемачеството, напр. при малките общности в неравносилно положение, при малцинствени и географски изолирани социални групи, при жените в региони, засегнати от структурни промени в промишлеността и др.
- Принос за практиката има изследването на капацитета на институционално ниво при разработване на проекти и партньорства, информационната инфраструктура, нуждите от обучение и управляващ орган на Оперативна програма.

Учебниците на доц. д-р Милен Балтов съдържат предимно научно-приложни приноси, а именно:

- Добро впечатление правят изведените препоръки към държавните институции и тяхната роля за подпомагане на конкурентоспособността на МСП в България;
- Дава се научен формат на стратегическата рамка на проектите и

тяхната специфика в социалната сфера, в инфраструктурата, в иновациите и предприемачеството;

- Прави се анализ на межкултурните различия и влиянието им върху УЧР, мотивацията и оценката на трудовите ресурси, възнаграждението, обучението, стратегиите за развитие и др. В двата варианта на учебника „Международни аспекти на управлението и развитието на човешките ресурси“ (на български и английски език) е изведена връзката между икономическата имиграция и наемането на работна сила с отчитане на влиянието на различията в националните култури.

Научните студии на кандидата имат разнообразен характер. Те са посветени на важни за практиката теми като грантови схеми за МСП, необходимост от специфични консултантски услуги за тях, межкултурното взаимодействие и необходимостта от обучение за културна конвергенция и дивергенция в глобализация се свят и др. Разработват се актуални идеи като възможностите за модернизирание на индустрията, въвеждане и развитие на клъстерен модел и др. инициативи; необходимостта от предоставяне на информация на МСП с цел преодоляване на тяхната икономическа изолация, мерки за улесняване на достъпа до техническа помощ и ресурси, експертни знания и управленско ноу-хау.

Статиите на кандидата до голяма степен репродуцират темите на монографиите и учебниците. Те третират оригинални постановки като академичното предприемачество и проблеми при съвместни научни изследвания; спецификите при управлението на мегапроекти; финансовата и техническа подкрепа на МСП; управленското консултиране за МСП и др.

Посочените в справката **научни доклади** отразяват целенасочените научни интереси на доц. д-р Милен Балтов, част от тях имат учебно-методичен характер, други са свързани с актуални проблеми като: изменящите се концепции за имиграция и национална идентичност; инвестиционния профил на малки общини; индустриални зони и техния потенциал за привличане на ПЧИ и насърчаване на икономическо развитие; спецификите при управление на мегапроекти; финансирането на бизнес на жени предприемачи и др.

6. Критични бележки и препоръки по представената научна продукция за участие в конкурса

Като подчертавам още веднъж положителните резултати от научноизследователската дейност на доц. д-р Милен Балтов, считам, че именно те дават основание за някои бележки, които имат и качеството на препоръки за бъдещата му работа:

- в учебниците, които са приложени в публикациите по конкурса, натежава актуалност, много добра концентрация върху най-съществените въпроси на управлението на проекти, но именно поради желанието те да бъдат обхванати комплексно, се наблюдава известно неравновесие във вниманието, детайлността и изчерпателността при разглеждането на видовете проекти и различните аспекти на тяхното управление;
- структурата на изложението в монографията и учебниците може да бъде подобрена. Подобна бележка би могла в бъдеще да се избегне, ако във въведението на дадената публикация авторът представя порелефно своите обосновани съображения за избора на структура и връзка между отделните третиращи въпроси;

- отправям препоръка към кандидата за по-критичен икономически анализ на конкретните инвестиционни проекти, което да намери отражение в нови публикации.

7. Заключение

От направените констатации и дадените оценки за учебно-преподавателската и научно-изследователската дейност на доц. д-р Милен Балтов, въз основа на представените от него материали и доказателства, отговарящи на законовите изисквания и вътрешноуниверситетските правила на БСУ, може да се направи заключение, че съществуват достатъчно основания за положителна оценка на кандидата. Препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за избирането на доц. д-р Милен Балтов за „професор“ по професионално направление „Икономика“, Научна специалност „Бизнес проекти и инвестиции в предприемачеството и иновациите“.

13.12.2013 г.

София

Подпис: .....